

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

V. Disputatur utrum ad unum eundemque Danielem pertineant,
quaecunque in Danielis Prophetia narrantur; deque ejus Interpretationibus
Graecis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

bananis substitisset Darius, turrim illic excitasse, vel ad urbis defensionem, vel ut posteris præclarum magnificentiæ suæ monumentum relinqueret, facile credo. Cui rei cum consilium suum ac industriam præbuisset Daniel, inde factum ut Danielis opus diceretur. Deinceps vero cum in Susianam pervenissent, in qua magistratum aliquem jam ante gesserat Daniel, Baltasare regnante, ut habetur capite Danielis octavo, regioni huic denuo præfectus est à Dario cum summa auctoritate; atque illic cum per annos aliquot, etiam sub Cyri imperio, ad mortem usque vixisset, egregia ab eo exstructa fuisse ædificia ad regionis tutelam & ornatum probabile est. Horum gnarus quidem Hieronymus, sed memoria tandem lapsus, commemoratam à Josepho turrim Medicam cum Susiana turri confudit. Conjecturæ nostræ vim addit Benjamin Tudelensis, qui Susis sua ætate summæ elegantiæ ædificium jam inde à prisca temporibus extitisse ait, ibidemque sepultum fuisse Danielem, quod habet quoque Abulfaragius. Vetus illud & elegans ædificium, quod Benjamin ætate Susis visebatur, Hieronymi quoque ævo videretur extitisse: hinc ejus error. Miror vero unde habuerint Pseudo-Epiphanius, & Pseudo-Dorotheus, à quibus vitæ Prophetarum scriptæ sunt, Danielem Babylone defunctum, in spelunca Babylonica fuisse sepultum, ad suaque tempora notissimum fuisse his in locis sepulcrum Danielis & celebratissimum. Scimus nos, anno Cyri tertio, in Susiana fuisse Danielem, ut ex ipsius decimo capite cognoscitur. Tunc autem valde senex erat. Regressum autem fuisse Babylonem, ibique diem clausisse, nemo ex vetustioribus Scriptoribus prodidit. Veri ergo propius est illic obiisse, ubi senectutem egit. Præsertim cum magnas, ob ejus loculum & reliquias, concertationes Susis ortas narret Benjaminus. Multo etiam minus eorum mihi probatur ratio, qui Hierosolymam ipsum rediisse volunt, & Synagogæ magnæ interfuisse, cum ראשי הגולה, *Principibus captivitatibus*. Quæ tamen sententia viris eruditissimis placuit.

V. Gravior ea quaestio est, eidem & uni Danieli, an duobus, ea omnia tribuenda sint, quæ in Prophetia Danielis referuntur. Causam dubitationi præbent verba hæc Hieronymi, e Procemio Commentariorum Danielis: Porphyrio Eusebii & Apollinariis pari sententia responderunt, Susannæ, Belisque ac Draconis fabulas non contineri in Ebraico, sed partem esse Prophetiæ Habacuc, filii Iesu, de tribu Levi: sicut juxta Septuaginta Interpretes in titulo ejusdem Belis fabule ponitur: Homo quidam erat sacerdos nomine Daniel, filius Abda, conviva regis Babylonis; cum Danielem, & tres pueros de tribu Juda fuisse sancta Scriptura testetur. Unde & nos ante annos plurimos, cum verteremus Danielem, has visiones obelo prænotavimus; significantes eas in Ebraico non haberi. Eundem titulum, & narrationis exordium Sixtus Senensis Græcis verbis representavit; nescio an ex ingenio, an ex libris: *περὶ τῆς ἀβδαίου, ἡ δὲ τῆς βουδῆ, ἐν πολλῆς λολί. Αὐτοῦ βροπὸς πρὸς τὸν ἱεροῦ, ὀνόματι δανιὴλ, ἡ δὲ τῆς ἀβδα, συμπέτερος τῆ βασιλείας τῆ βαβυλωνίας*. Primum hic notari velim, titulum illum ad Beli solum & Draconis historiam pertinere; Eusebium vero & Apollinarium ad Susannæ etiam historiam ex conjectura, uti quidem verisimile est, extendisse: quasi nempe utraque historia ex Prophetia Habacuci hujus depromta sit, & idem Daniel, Sacerdos nempe, Abda filius, Susannam servaverit, & Belum ac Draconem confecerit. Quorum nullum omnino extat in Hieronymo vestigium: ait enim: *Sicut juxta Septuaginta Interpretes in titulo ejusdem Belis fabule ponitur*. Notandum præterea, nullam esse causam, cur id sibi velle Hieronymum credamus, ipsos Septuaginta Interpretes titulum hunc historiæ Beli à se Græce conversæ præfixisse; sed credi posse eum in eodem volumine, quo ipsorum habebatur Interpretatio, fuisse repertum: quemadmodum hodieque in vulgatis Septuaginta Senum editionibus, Græcam Danielis interpretationem, sine ullo Interpretum discrimine, descriptam videmus, quamvis sit Theodotionis: quemadmodum Lysimachum supra diximus auctorem videri Græcæ interpretationis libri Esther, quamvis in Septuaginta Senum editione extet: & quemadmodum videmus alias Scripturæ sacræ partes Græce conceptas, quas à Septuaginta Interpretibus neutiquam profectas esse constat, cum ea tamen uno nomine editionis Septuaginta Interpretum contineantur; toto nimirum opere à præcipua parte appellato. Notandum denique, idque accurate, alio loco suspicari Hieronymum, hanc ipsam Danielis interpretationem, quæ Senibus Septuaginta tribuebatur, ab aliquo Chaldaicæ linguæ imperito, hoc nomine fuisse falso editam. Sic enim ille Præfatione in Danielem: *Sive quia sermo Chaldaicus est, & quibusdam proprietatibus à nostro eloquio discrepat, noluerunt Septuaginta Interpretes eisdem linguæ lineas in translatione servare; sive sub nomine eorum ab alio nescio quo, non satis Chaldaeam linguam sciente, editus est Liber*.

His animadvertis, dico primum Danielem, Susannæ vindicem, eundem esse ac Prophetam: nam contrarium non suadet allatum Hieronymi testimonium: Eusebio autem & Apollinario, opinioni huic adversantibus, opponimus vetustissimas Editiones

Dan. 8. 26

Abulfar. Hist. Orient. Dyn. 5.

Dan. 10. 1, 4.

Disputatur
urum ad
unum eum-
demque Da-
nielem perri-
neant, qua-
cumque in
Danielis
Prophetia
narrantur;
deque ejus
Interpreta-
tionibus Græ-
cis.
Six. Sen. Bibl.
libr. 1.

Græcas, in quibus tantum abest ut ulla discriminis nota distinguatur Daniel Sufannæ patronus à Daniele Propheta, ut potius ab hac Sufannæ historia initium capiat Danielis Prophetia, servato scilicet ordine temporum, quod Daniel etiam tum duodecim annorum puer ab hoc facinore inclarescere coepit, atque hoc primum virtutis & sapientiae specimen ediderit. Opponimus & Synopsos Auctorem, & Sulpitium Severum, & Eusebium quoque ipsum, qui historiae Sufannæ eundem locum assignant. Dico præterea, ne Daniele quidem Beli ac Draconis domitorem, alium videri à Propheta. Comparetur narrationis hujus initium: *Erat autem Daniel convirva Regis, & honoratus super omnes amicos ejus, cum his sexti capituli: Daniel superabat omnes Principes & Satrapas, quia Spiritus Dei amplior erat in illo. Porro Rex cogitabat constituere eum super omne regnum: unde Principes & Satrapae querebant occasionem, ut invenerint Daniele ex latere Regis; eundem significari dices. Cur ergo, inquires, olim in exemplaribus Septuaginta Senum, alteri Danieli eversio Beli & Draconis interfectio, alteri item Scriptori, Habacuco videlicet, hujus historiae narratio tribuebatur? Per mihi similis veri videtur mox allata Hieronymi conjectura, qui Danielis interpretationem Septuaginta viris adscriptam, *Ἰουδαϊσμοῦ* fuisse suspicatur. Ad stipulatur huic opinioni summa Interpretis licentia, qui pessima fide opus hoc Græce convertit. Audiamus eundem Hieronymum: *Exceptis Septuaginta Translatoribus, qui hæc omnia nescio qua ratione præterierunt, tres reliqui interpretati sunt. Unde iudicio magistrorum Ecclesie editio eorum in hoc Volumine repudiata est, & Theodotionis vulgo legitur, quæ & Ebraeo, & cæteris Translatoribus congruit. Unde & Origenes in nono Stromatum volumine asserit se quæ sequuntur ab hoc loco in Propheta Daniele, non juxta Septuaginta Interpretes, qui multum ab Ebraica veritate discordant, sed juxta Theodotionis editionem differere. At fluxam illam in interpretando fidem plane alienam fuisse à Septuaginta Senibus alio libro ostendimus. Cum ergo artifex interpretationis hujus, homo videatur fuisse ingenii immodici, & nimium sibi permittentis, credibile est ipsum conjectasse, postremi capituli, quo Beli & Draconis narratur historia, auctorem fuisse Habacucum Prophetam, quod mirificum ejus illic narretur facinus, & reliquis fere Prophetis solenne sit casus suos ac vilâ memoriæ prode, idemque proinde Habacucum sibi faciendum censuisse: atque hæc demum conjectura ita delectatum fuisse Interpretem, ut jam non tanquam conjecturam, sed ut rem indubitam in fronte capituli hujus adscripserit. Atque hanc ipsam**

Athan. Synopf.
Sulp. Sev.
Chron. libr. 1.
Euseb. De vit.
Proph.
Dan. 14. 1.
Dan. 6. 3, 4.

Hier. in Dan.
4.

Athan. Synopf.

Hier. in Dan.
4.

Hier. Prooem.
Comm. in
Dan.

1. Sam. 8. 18.

1. Par. 18. 17.

Gen. 41. 45.

Exod. 2. 16.

2. Sam. 20. 16.

Disputatur
de ordine par-
tium libri
Danielis.

historiam *Ἰουδαϊσμοῦ* significasse videtur Synopsos Auctor, cum inter apocryphos Veteris Testamenti libros Habacucum quemdam recenset. Sed iudicio Magistrorum Ecclesie repudiata est tota hæc Danielis interpretatio, ascita vero est editio Theodotionis. Quamvis autem Daniele Sacerdotem dixerit levis ille Interpres, pluris mihi tamen est Theodotionis auctoritas, cujus editio, Hieronymo teste, *& Ebraeo, & cæteris Translatoribus congruit. In Theodotione autem nihil comparet hujusmodi. Verum concedamus summam fuisse Interpretis hujus fidem, quid ergo dixisse eum narrat Hieronymus? istud nempe: Homo quidam erat Sacerdos, nomine Daniel: Sixtus vero: ἀθεσπότης τῆς τοῦ ἱεροῦ, ὀνόματι δανιήλ. Haud dubie Ebraica, quæ sequebatur, sic habebant: *איש היה כהן דניאל שמו*. Græcus Interpres, כהן, reddidit, *ἱερός, Sacerdos*: perperam, nam hoc loco non *Sacerdotem*, sed *Satrapam* vel *ἀρχαγέω* notat, qualis fuit Daniel. Sic libro Samuelis secundo, octavo capite, filii David dicuntur Sacerdotes, Ebraice כהנים, Septuaginta Senibus ἀρχαγέω; Jonathani רכרבוני, *optimates*; Syro & Arabi, *Principes*. Auctor Paralipomenon de iisdem: *דראשנים ליד המלך* Septuaginta: *οἱ ἀρχαγοὶ τοῦ βασιλέως*, Vulgata ad verbum: *Primi ad manum Regis*. Sic, *Sacerdos On*, dicitur Putiphar in Genesi; sic Jethro, *Sacerdos Madian*, in Exodo; sic Ira Jairites, *Sacerdos David*, libro secundo Samuelis, qui principes fuerunt.*

VI. Dixi Sufannæ historiam fuisse in fronte libri Danielis collocatam in Septuaginta Interpretum antiquissimis editionibus; quippe egregium Danielis admodum pueri factum exponentem; ratione videlicet habita temporis. Qui vero rejeceverunt ad calcem, quod Vulgatus fecit Interpres, Ebraici exemplaris auctoritatem videntur secuti, unde abesse historiam hanc intelligebant. Idem de Beli & Draconis historia censendum est. Illuc etiam orationem Azariae, & trium puerorum Hymnum itidem ablegassent, si sedibus suis emota ea ac distracta integram aliquam ac plenam historiam, non hiulcam ac imperfectam constituissent. Porro pertinet ea Sufannæ historia ad postremum hunc usque capituli decimi tertii versum: *Et rex Astyages apposuit eum ad patres suos, & suscepit Cyrus Perses regnum ejus*. Is enim versus in optima Sixti V. editione Græca connectitur historiae Beli & Draconis. Reliquis Danielis capitibus quæ videtur inesse perturbatio, nulla est: sciendum quippe est, non historicum hic agere Daniele, sed Prophetam; nec annales condere, sed miracula Dei, & res sibi à Deo revelatas ac præsignificatas ita referre, ut conducant Lectoribus, eorumque ani-